

“Güz mevsiminde yaz, bahar âleminin güzel mahlûkatının tahribatı”nın “zîşuura vazifesini unutturan gafletten ve şükrünü unutturan sarhoşluktan ikazat-ı sübhaniye” olduğu ifade ediliyor. Bu cümleyi biraz açıkla mısınız?

“Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etmeleri için yarattım.” (Zariyat, 51/56)

ayetin açıkça bildirdiği gibi, insanın vazifesi ibadettir; yani, Allah’a iman etme ve O’nun rızası dairesinde bir hayat sürmedir. [Dördüncü Söz](#)'de ifade edildiği gibi, namaz kılanın diğer mübah dünyevî amelleri de güzel bir niyet ile ibadet hükmünü almaktadır.

Hayat ve ömür bu dünya imtihanının süresidir. İmtihan olunduğunu unutup ömrünü boş yahut zararlı işlerde tüketen insanlar için ölüm hâdisesi büyük bir ikaz edicidir.

İnsanın yaratılışında ihsana karşı şükretme vardır. **Karanlıkta yolunu görmesi için yoluna fener tutan arkadaşına teşekkürü ihmal etmeyen insan, güneşle aydınlanmasının şükrünü nasıl ihmal edebilir?**

Kısa bir süre için arabasına bindiği arkadaşına teşekkür etmeyi unutmayan insan, yerküresi üzerinde her gün yirmi dört saat seyahat etmesinin şükrünü nasıl unuttur?

Kendisine gözlük hediye edene teşekkür eder de gözleri için şükretmek nasıl aklına gelmez?

İçi ve dışı böyle binlerce, yüz binlerce nimetle sarılmış iken ve insan bunlardan aralıksız faydalandığı halde şükür etmeden nasıl rahat edebilir? Vicdanı nasıl mutmain ve huzurlu olabilir?

Bu ancak **“manen sarhoş olmakla”** açıklanabilir. Doğru düşünmeyi engelleyen her şey içki veya uyuşturucu gibi ruhu karartır; insanı hakikatler dünyasından uzaklaştırıp hayal âlemlerinde gezdirir.

İşte, **ölüm** **“bu sarhoşluğa son verip insanı uyandıran ve hakikatlerle yüz yüze getiren”** büyük bir hâdisedir.

Yaz ve bahar mevsimlerinde yeryüzünü süsleyen bütün çiçeklerin, güz mevsiminde kısa bir süre içinde topluca ölümü tatmaları ve kış mevsiminin gelmesiyle onlardan artık hiçbir eser kalmaması, insan için büyük bir ikazdır, büyük bir derstir. Onun sarhoşluğunu giderecek büyük bir vesiledir.